

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Rolf Åkerstedt, brandförsvaret.

HÄNDELSEFÖRLOPP

En granne på våningen snett över brandlägenheten låg hemma och sov när han vaknade av en kraftig smäll. Han gick då upp och tittade ut genom sitt köksfönster som vetter mot gården. Då hördes det splitterijud från kraschade fönsterrutor och kort därefter stod lågor rakt ut från flera fönster i våningen snett under honom. Han larmade 112 och fick till svar att flera redan hade ringt. När brandförsvaret anlände stod lågor ut från de fönster som var in mot gården, en man mötte upp som troligtvis kom från den brinnande lägenheten. Brandförsvaret fick veta att det var en kvinna kvar inne i lägenheten. 441 fick som uppgift att ta brandsläckning och livräddning i lägenheten som brann. Rökdykargruppen fick som första order att livrädda samt därefter släcka av den brinnande lägenheten. Några på 431 fick som uppgift att ta hand om trapphuset för ventilering och genomsök. De andra på 431 + 2 gubbar fick order att kontrollera baksidan och vid behov evakuera dessa. Brandrök hade trängt in i samtliga lägenheter utom en, i vissa mer än andra. 1 man avdelades att under tiden rökdykarna förberedde sig för angrepp att kyla branden genom fönstren från utsidan. Rökdykargruppen hittade kvinnan i en liten gång emellan vardagsrummet och sovrummet. Kvinnan var utan puls och andning när hon kom ut i det fria på gården. Livräddande åtgärder sattes omedelbart in och kvinnan fick åter puls och andning. Lägenhetsbranden släcktes ned ganska snabbt samtidigt som några fick i uppgift att ventilerat trapphuset. Med hjälp av ytterligare förstärkning (X-stad) av enheter plockades 14 personer ned från balkonger eller genom trapphuset, 5 personer med den brandskadade kvinnan fick föras till sjukhus. 3 personer blev kvar i sina lägenheter och kontrollerades av ambulanspersonalen.

UNDERSÖKNING

Lägenheten var på 2 r.o.k. med en liten garderobsgång mellan sovrummet och vardagsrummet, aren var på ca 60 m². Lägenheten var belägen på 1:a våningen från gården räknat. Huset var i sotturäng och hade sammanlagt 4 våningar. Sovrummet var totalt utbränt och putsen hade ramlat av väggarna så att lecasten och murtegel kom fram. Fönsterkarmen i sovrummet var uppbrunnen till hälften. Glaset låg på utsidan på gården. Sänggramarna till en dubbelsäng var uppbrunna från fotändan till ca mitten på ramarna. Det som återstod av sängarna var i stort sett spiralbotten och till hälften uppbrunna ramar. 2 stycken till hälften nedbrunna sängbord fanns också i sovrummet. En dörr har funnits mellan sovrummet och köket men saknades vid undersökningen. Den kraftigaste brandskadan fanns på golvet vid fotändan av sängen. En TV, ett litet solarium och en lampa fanns på ett bord i hörnet vid fönstret mot köksväggen. Dessa var dock ej inkopplade. En lampa hade stått på högra sängbordet sett från fotändan av sängen, den hade varit inkopplad. Köket var kraftigt brandskadat dock väsentligt mindre än sovrummet. Puts har lossnat i taket och lite upptill vid väggen som vetter mot sovrummet. Längre ifrån så avtar brandskadorna mer och mer. Hallen som i sin tur gränsar till köket har enbart brandskador ca 1 meter ned från taket och uppåt. Under den metern så är det enbart sotskadat. Badrummet som ligger närmast utgången och längst från sovrummet är enbart sotskadat. Vardagsrummet som gränsar mot garderobsgången in till sovrummet är enbart sotskadat. En nära antändning av brandgaser har rått i rummet vilket visar sig i form av att stearin i ljusen på en adventsstake har smält och en början på pyrolys har förekommit i väggarna ca 1 meter ned från taket. Adventsstaken var belägen på en bokhylla ca 50 centimeter ifrån golvet. En man och en kvinna har befunnit sig i lägenheten när branden startade. Mannen har lyckats att ta sig ut ur lägenheten via ytterdörren. Ytterdörren till lägenheten hade lämnats öppen av mannen som hade tagit sig ut.

Kvinnan har enligt uppgift hittats i garderobsgången som var ansluten till sovrummet. Härifrån och ut till ytterdörren var avståndet

ca 7 meter. Mannen i huset var storrökare enligt uppgift från kvinnans bror. Cigaretter samt rullanordning för tillverkning av cigaretter hittades i vardagsrummet på soffbordet. Trappuppgången hade varit utsatt för kraftig påverkan av brandrök samt även blivit kraftigt nedsotat. 9 av de tio lägenheter som fanns i trapphuset hade blivit smittade av brandrök, 1 av lägenheterna har klarat sig utan inläckage av brandrök. Den lägenheten var utrustad med en ny modell av säkerhetsdörr. Lägenheten med säkerhetsdörren var för övrigt den som var närmast brandlägenheten. Övriga dörrar i trapphuset var utrustade med dörrar med en brandklass C 1/4, vilket med fri tolkning bör innebära en 15 minuters dörr. Grannen som bodde snett över och larmade hade fått hela sin hall fylld med brandrök trots att han hade tätat hela ytterdörren inneifrån med blöta handdukar.

Resurser vad det gäller brandförsvarets röda sida var gott vid framkomst och situationen behandlades på ett bra sätt. Däremot så var situationen en helt annan vad det gäller den vita sidan. 944 fick en näst intill omöjlig uppgift att som ensam ambulans i ca 10 min på skadeplats klara av det enorma vårdbehov som fanns. 944 var tvungna att åka från plats med kvinnan för att hon så snabbt som möjligt kunde komma till sjukhus. Akutbil 991 med narkossjuksköterskan och ambulans 904 kom fram ca 10 minuter efter 944. 904 tog över ansvaret vid framkomst, även 984 anslöt ca 5 min efter. Det innebär att det endast blev 2 ambulanser över för det resterande vårdbehovet. Polisen beställde ganska omgående en buss som kom snabbt till platsen, detta i syfte att få värme och eventuellt transport.

SLUTSATS

En orsak till varför branden startat går ej att finna eftersom ingen riktig primärbrandhärd kunde lokaliseras. Enligt mannen har paret hållit på och pynta med ljus under dagen, han minns dock inte om de tagit med sig ljus in i sovrummet. Enligt mannen har det funnits en lampa på fönsterbrädan som varit övertäckt av gardinen. Det fanns dock ingen lampa att finna i det området. Det kan dock konstateras att den största brandskadan fanns vid fotändan under sängen och att branden har startat i sovrummet. Enligt uppgift från polisen hade ej rökning förekommit i sängen vid brandtillfället.

Om lägenheten hade legat högst upp fanns det stor risk för en vindsbrand tack vare att takkonstruktionen var sådan att det trätak som utgjorde taket stack ut ca 40 centimeter från fasaden och på det viset skulle fångat upp brandrök samt eventuella sticklågor. Lägenhetsdörrarna som är från tidigt 19xx-tal var så dåliga att brandrök började läcka in så fort brandröken kom ut i trapphuset. Tack vare det så fodrades stora resurser i form av brandgubbar och stegar för att lugna och evakuera folk från balkonger på baksidan av huset. Jag vill att ni som besiktat flerfamiljshus upplyser fastighetsägarna om problemen med dörrarna och att ni försöker påverka dom att byta ut dom alternativt se över tätlisterna.

Ambulansresurserna initialt var kraftigt underdimensionerad och en debatt bör föras för att se hur fördelningen av resurser ser ut i länet.

ERFARENHETER

Dörrarna förutom säkerhetsdörren blev med andra ord ett räddningstaktiskt problem, vilket innebär att vi som räddningsledare måste ta dessa parametrar med i beräkningen av resursförstärkning när vi gör insatser i dessa typer av flerfamiljshus (tidigt 19xx-tal). De som utrymmer lämnar oftast dörren öppen efter sig och brandgasspridningen till trapphuset blir ett faktum, så också i detta fall. "Snart dags för Boverket att se till att det kommer dörrstängare som standard på ytterdörrar i flerfamiljshus". Att som ensam ambulans komma fram till en insats i den här storleken får den mest garvade ambulanssjukvårdare/sjuksköterska att känna vanda och otillräcklighet, detta med tanke på att den ambulansen också skall fungera som ledningsenhet tillsammans med räddningsledaren på

platsen. Kanske bör en akutbil eller en extra ambulans placeras som resurs i Z-stad.